



DZIENNIK USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 19 października 2023 r.

Poz. 2250

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾**

z dnia 2 października 2023 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów
w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów**

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 2396), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 991).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 991), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Minister Finansów: *M. Rzeczkowska*

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 939).

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów
z dnia 2 października 2023 r. (Dz. U. poz. 2250)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROZWOJU I FINANSÓW¹⁾

z dnia 19 grudnia 2017 r.

w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów

Na podstawie art. 16 ust. 6 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1015, 1723 i 1843) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób dokonywania zgłoszenia oraz tryb przystępowania do postępowania kwalifikacyjnego;
- 2) termin i sposób wnoszenia opłaty egzaminacyjnej oraz sposób i tryb dokonywania zwrotu opłaty;
- 3) tryb i sposób przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego, w tym przepisy porządkowe obowiązujące kandydatów podczas postępowania kwalifikacyjnego;
- 4) tryb i sposób przeprowadzania egzaminów;
- 5) tryb i termin uzyskiwania wglądu do prac egzaminacyjnych oraz sposób jego przeprowadzania;
- 6) tryb i termin wnoszenia odwołań od wyników egzaminów;
- 7) zakres, przebieg oraz sposób odbywania praktyki i aplikacji, a także tryb stwierdzania odbycia praktyki i aplikacji;
- 8) tryb stwierdzania spełniania warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, zwanej dalej „ustawą”;
- 9) tryb i sposób zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 15 ust. 1–3 i 5 ustawy;
- 10) tryb stwierdzania spełniania warunków, o których mowa w art. 15 ust. 6 ustawy.

Rozdział 2

Przystępowanie do postępowania kwalifikacyjnego

§ 2. 1. Kandydat na biegłego rewidenta ubiegający się o dopuszczenie do postępowania kwalifikacyjnego składa do Komisji Egzaminacyjnej, zwanej dalej „Komisją”, zgłoszenie zawierające:

- 1) kwestionariusz osobowy;
- 2) dowód uiszczenia opłaty wstępnej, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy.

2. Zgłoszenie przekazuje się w terminie określonym przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, za pośrednictwem operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz. U. z 2023 r. poz. 1640) lub osobiście.

3. Kwestionariusz osobowy zawiera następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) obywatelstwo;
- 3) adres do korespondencji;
- 4) adres poczty elektronicznej, o ile kandydat go posiada;
- 5) numer PESEL, a w przypadku osoby, która nie ma nadanego numeru PESEL, numer i rodzaj dokumentu potwierdzającego tożsamość.

¹⁾ Obecnie działem administracji rządowej – finanse publiczne kieruje Minister Finansów, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 939).

4. Na dowodzie uiszczenia opłaty należy podać imię i nazwisko kandydata na biegłego rewidenta oraz wskazać, że jest to opłata wstępna.

5. Osoby, o których mowa w art. 4 ust. 4 lub 5 ustawy, oprócz dokumentów, o których mowa w ust. 1, składają do Komisji oryginały lub urzędowo poświadczone kopie dokumentów potwierdzających:

- 1) posiadanie uprawnień, o których mowa w art. 4 ust. 4 lub 5 ustawy,
 - 2) kwalifikacje nabyte w drodze dotychczasowego kształcenia oraz doświadczenie zawodowe
- wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego.

6. W przypadku gdy dokumenty, o których mowa w ust. 1 lub 5, nie spełniają wymagań formalnych, Komisja wzywa do uzupełnienia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania. Za zgodą kandydata na biegłego rewidenta wyrażoną pisemnie w postaci papierowej albo elektronicznej, wezwanie może być przekazane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

7. Dokumenty złożone po terminie, o którym mowa w ust. 2, nie podlegają rozpatrzeniu i wraz z opłatą wstępą są zwracane.

§ 3. 1. W terminie 30 dni od dnia otrzymania kompletnych dokumentów albo uzupełnienia braków Komisja zawiadamia, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej albo za pośrednictwem operatora pocztowego, kandydata na biegłego rewidenta o dopuszczeniu do postępowania kwalifikacyjnego.

2. W przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 lub 5 ustawy, termin, o którym mowa w ust. 1, wynosi 60 dni. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin może zostać wydłużony o 30 dni.

3. W przypadku osób, o których mowa w art. 4 ust. 4 lub 5 ustawy, w zawiadomieniu o dopuszczeniu do postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 1, informuje się również o zakresie egzaminu ustalonym, zgodnie z art. 5 ustawy, na podstawie:

- 1) dokumentów potwierdzających posiadane kwalifikacje;
- 2) dotychczasowego kształcenia lub doświadczenia zawodowego, ustalanego na podstawie dostarczonych dokumentów;
- 3) wymagań kwalifikacyjnych, od których spełnienia uzależniono możliwość wykonywania zawodu.

4. Kandydatowi na biegłego rewidenta dopuszczonemu do postępowania kwalifikacyjnego, Komisja nadaje numer ewidencyjny obowiązujący w toku postępowania kwalifikacyjnego.

Rozdział 3

Przeprowadzanie egzaminów

§ 3a.²⁾ 1. Na pisemny wniosek kandydata na biegłego rewidenta będącego osobą niepełnosprawną, złożony w sposób, o którym mowa w § 2 ust. 2, Komisja dostosowuje warunki przeprowadzenia egzaminu do potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności kandydata lub wydłuża o połowę czas trwania:

- 1) poszczególnych egzaminów z wiedzy, z tym że nie dłużej niż do 360 minut,
- 2) części pisemnej egzaminu dyplomowego, z tym że nie dłużej niż do 270 minut,
- 3) części pisemnej egzaminu z prawa gospodarczego, z tym że nie dłużej niż do 360 minut,
- 4) części ustnej egzaminu dyplomowego, z tym że nie dłużej niż do 45 minut,
- 5) części ustnej egzaminu z prawa gospodarczego, z tym że nie dłużej niż do 45 minut

– z uwzględnieniem możliwości organizacyjnych i warunków technicznych obowiązujących w trakcie egzaminu oraz konieczności zachowania ustalonego trybu i sposobu przeprowadzania egzaminu.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) kopię orzeczenia potwierdzającego niepełnosprawność w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 100, 173, 240, 852, 1234 i 1429) kandydata na biegłego rewidenta w okresie przeprowadzania egzaminu;
- 2) zaświadczenie lekarskie wystawione przez lekarza, pod którego opieką znajduje się kandydat na biegłego rewidenta, stwierdzające, w jakich warunkach – z uwagi na rodzaj niepełnosprawności kandydata – powinien być przeprowadzony egzamin;
- 3) oświadczenie kandydata na biegłego rewidenta o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, o których mowa w pkt 1 i 2, w zakresie niezbędnym do realizacji celów związanych z postępowaniem kwalifikacyjnym.

²⁾ Dodany przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 991), które weszło w życie z dniem 26 maja 2022 r.

3. W przypadku przedłożenia niekompletnych dokumentów, o których mowa w ust. 2, Komisja wzywa kandydata na biegłego rewidenta do uzupełnienia dokumentów w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

4. Wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej, o którym mowa w ust. 1, wraz z dokumentami, o których mowa w ust. 2, kandydat na biegłego rewidenta składa do Komisji co najmniej na 45 dni przed dniem egzaminu, którego wniosek dotyczy.

5. Do wniosku składanego w postaci elektronicznej dołącza się dokumenty, o których mowa w ust. 2:

- 1) sporządzone w postaci elektronicznej i opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym;
- 2) stanowiące odwzorowania cyfrowe dokumentów sporządzonych w postaci papierowej, opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym osoby potwierdzającej zgodność odwzorowania cyfrowego z odpowiednim dokumentem w postaci papierowej.

§ 4. 1. Opłatę egzaminacyjną, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy, wnosi się co najmniej 21 dni przed terminem każdego egzaminu, na rachunek bankowy Polskiej Izby Biegłych Rewidentów.

2. Na dowodzie uiszczenia opłaty egzaminacyjnej należy wskazać imię i nazwisko kandydata na biegłego rewidenta, numer ewidencyjny oraz nazwę i termin egzaminu.

§ 5.³⁾ Komisja zawiadamia, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej lub za pośrednictwem operatora pocztowego, kandydata na biegłego rewidenta o zakwalifikowaniu go do egzaminu, podając:

- 1) termin i miejsce przeprowadzenia egzaminu;
- 2) zasady dokonywania oceny udzielonych odpowiedzi – w przypadku gdy zawiadomienie dotyczy egzaminu z wiedzy lub egzaminu z prawa gospodarczego;
- 3) informację o sposobie dostosowania warunków przeprowadzenia egzaminu do potrzeb kandydata, w tym o wymogach technicznych dotyczących przygotowania i przeprowadzenia egzaminu na sprzęcie komputerowym zapewnionym przez Komisję, lub o możliwości przeprowadzenia egzaminu przy użyciu własnego sprzętu komputerowego, dostosowanego do rodzaju niepełnosprawności kandydata, oraz o takim sposobie użycia tego sprzętu w trakcie egzaminu, który uniemożliwia przekazywanie lub odbiór informacji – w przypadku, o którym mowa w § 3a ust. 1.

§ 6. 1. Nieprzystąpienie przez kandydata na biegłego rewidenta do egzaminu, na który został zakwalifikowany, jest równoznaczne z niezaliczeniem tego egzaminu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli kandydat na biegłego rewidenta przedłoży Komisji do wglądu, nie później niż 7 dni od dnia przeprowadzenia tego egzaminu, dokument potwierdzający usprawiedliwioną przyczynę nieprzystąpienia do egzaminu, na który został zakwalifikowany.

3. W przypadku zaliczenia opłaty egzaminacyjnej na poczet egzaminu przeprowadzonego w terminie późniejszym kandydat na biegłego rewidenta dokonuje dopłaty w wysokości 20% opłaty egzaminacyjnej. Przepis § 4 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 16 ust. 4 ustawy, zwrot opłaty egzaminacyjnej jest dokonywany w terminie 21 dni od dnia złożenia wniosku o jej zwrot.

5. W przypadku zaliczenia opłaty na poczet egzaminu przeprowadzanego w terminie późniejszym i niedokonania dopłaty, zwrot opłaty dokonywany jest niezwłocznie po upływie terminu, w którym powinna być dokonana dopłata.

§ 6a.⁴⁾ 1. W przypadku gdy kandydat na biegłego rewidenta ma trudności z odręcznym rozwiązywaniem pracy egzaminacyjnej stwierdzone w zaświadczeniu, o którym mowa w § 3a ust. 2 pkt 2, może zdawać egzamin z wiedzy, część pisemną egzaminu dyplomowego lub część pisemną egzaminu z prawa gospodarczego:

- 1) przy użyciu sprzętu komputerowego zapewnionego przez Komisję;
- 2) przy użyciu własnego sprzętu komputerowego, dostosowanego do indywidualnych potrzeb kandydata wynikających z rodzaju jego niepełnosprawności – na wniosek złożony wraz z wnioskiem, o którym mowa w § 3a ust. 1.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, kandydat na biegłego rewidenta do wniosku, o którym mowa w § 3a ust. 1, dołącza pisemne oświadczenie o akceptacji warunków dotyczących użycia własnego sprzętu komputerowego, zawierające deklarację, że znane są mu zagrożenia, o których mowa w ust. 3. Niezłożenie oświadczenia oznacza wybór odręcznego sposobu rozwiązywania pracy egzaminacyjnej.

³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

⁴⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

3. Kandydat na biegłego rewidenta, który zdaje egzamin przy użyciu własnego sprzętu komputerowego, ponosi ryzyko braku możliwości rozwiązywania pracy egzaminacyjnej wynikające z użycia tego sprzętu komputerowego oraz zainstalowanego na nim oprogramowania.

§ 7. 1. Egzamin przeprowadza się w warunkach zapewniających zdającym samodzielność pracy.

2. Przewodniczący składu egzaminacyjnego może upoważnić osoby niebędące członkami składu egzaminacyjnego do dokonania określonych czynności techniczno-obługowych w trakcie egzaminu.

3. Przed wejściem do sali egzaminacyjnej kandydat na biegłego rewidenta przystępujący do egzaminu jest zobowiązany okazać dowód osobisty lub inny dokument tożsamości zawierający numer PESEL, a w przypadku osób, które nie mają nadanego numeru PESEL – dokument potwierdzający tożsamość, zawierający numer i rodzaj tego dokumentu, a także potwierdzić udział w egzaminie własnoręcznym podpisem na liście kandydatów na biegłych rewidentów zdających egzamin.

4. Przed rozpoczęciem egzaminu członek składu egzaminacyjnego informuje kandydatów na biegłych rewidentów przystępujących do tego egzaminu o:

- 1) sposobie przeprowadzania egzaminu;
- 2) przepisach porządkowych obowiązujących w trakcie egzaminu;
- 3) czasie rozpoczęcia i zakończenia egzaminu;
- 4) terminie i formie ogłoszenia wyników egzaminu.

5.⁵⁾ W trakcie egzaminu z wiedzy, części pisemnej egzaminu dyplomowego i części pisemnej egzaminu z prawa gospodarczego, kandydat na biegłego rewidenta może korzystać z przepisów prawa ogłoszonych w dziennikach urzędowych lub zawartych w zbiorach przepisów bez komentarzy, standardów rachunkowości, krajowych standardów badania, uchwał, postanowień, stanowisk, wskazówek Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z urządzeń ułatwiających liczenie (kalkulatorów), z wyjątkiem urządzeń posiadających funkcje gromadzenia, przetwarzania i przenoszenia danych, z zastrzeżeniem § 6a ust. 1.

6. W trakcie egzaminu kandydat na biegłego rewidenta może opuścić salę po uzyskaniu zgody członka składu egzaminacyjnego lub osoby, o której mowa w ust. 2, i przekazaniu mu pracy egzaminacyjnej.

7. Kandydat na biegłego rewidenta wykluczony z egzaminu jest zobowiązany do niezwłocznego opuszczenia sali.

8. Wykluczenie z egzaminu zostaje odnotowane w protokole z egzaminu oraz na pracy egzaminacyjnej.

9. Po zakończeniu egzaminu kandydat na biegłego rewidenta zwraca wszystkie materiały otrzymane od składu egzaminacyjnego, w tym zaklejoną kopertę z danymi osobowymi, które są oznaczane numerem identyfikacyjnym.

10. Nie podlegają ocenie prace egzaminacyjne, które:

- 1) zawierają inne, poza przydzielonym numerem identyfikacyjnym, elementy pozwalające na identyfikację pracy kandydata na biegłego rewidenta;
- 2) nie zawierają kompletu arkuszy z pytaniami testowymi oraz z zadaniami sytuacyjnymi;
- 3) są rozwiązane w sposób nietrwały lub nieczytelny – w części, w której rozwiązania prac zostały w ten sposób zapisane.

11. Odwołanie, o którym mowa w art. 14 ust. 7 ustawy, kandydat na biegłego rewidenta wnosi w terminie 14 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu, z którego został wykluczony.

12. Komisja rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania i niezwłocznie zawiadamia kandydata na biegłego rewidenta o rozstrzygnięciu.

§ 8. 1. Z przebiegu egzaminu jest sporządzany protokół egzaminacyjny, który podpisują członkowie składu egzaminacyjnego. W protokole egzaminacyjnym podaje się imiona i nazwiska członków składu egzaminacyjnego, czas rozpoczęcia i zakończenia egzaminu oraz wykaz kandydatów na biegłych rewidentów, którzy zgłosili się do egzaminu, wraz z wynikami egzaminu.

2. Termin ogłoszenia wyników egzaminów wyznacza przewodniczący składu egzaminacyjnego na dzień przypadający nie później niż w terminie 7 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu.

3. Wyniki egzaminów z wiedzy i części pisemnej egzaminu z prawa gospodarczego są zamieszczane w dniu ogłoszenia wyników na stronie internetowej Polskiej Izby Biegłych Rewidentów. Kandydat na biegłego rewidenta posiada dostęp wyłącznie do własnych wyników egzaminów poprzez zalogowanie się na indywidualne konto internetowe.

4. Wyniki egzaminów kandydata na biegłego rewidenta są zapisywane, na podstawie protokołów egzaminacyjnych, w ewidencji prowadzonej w systemie teleinformatycznym lub w postaci papierowej.

⁵⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

§ 9. 1. Egzaminy z wiedzy przeprowadza się w cyklu składającym się z czterech sesji egzaminacyjnych, z których każda obejmuje 2 albo 3 egzaminy z wiedzy.

2. Zaliczenie egzaminów z wiedzy z sesji I jest warunkiem przystąpienia do egzaminów z wiedzy z sesji II. Egzaminy z wiedzy z sesji II i z sesji III kandydat na biegłego rewidenta może zdawać łącznie, a ich zaliczenie jest warunkiem przystąpienia do egzaminów z sesji IV.

3. Krajowa Rada Biegłych Rewidentów wyznacza terminy dla każdego egzaminu z wiedzy w danej sesji nie rzadziej niż dwa razy w roku, a także określa liczbę egzaminów z wiedzy w danej sesji.

§ 10. Egzaminy z wiedzy przeprowadza się w formie pisemnej i pod nadzorem co najmniej dwóch członków Komisji stanowiących skład egzaminacyjny, z których jeden pełni funkcję przewodniczącego składu egzaminacyjnego.

§ 11. 1. Egzamin z wiedzy składa się z 2 albo 3 bloków tematycznych.

2. Blok tematyczny zawiera pytania testowe oraz zadania sytuacyjne.

3. Pytanie testowe jest pytaniem jednokrotnego wyboru, które jest oceniane w następujący sposób:

- 1) odpowiedź prawidłowa – dwa punkty;
- 2) odpowiedź nieprawidłowa – minus jeden punkt;
- 3) brak odpowiedzi – zero punktów.

4. Zadanie sytuacyjne jest oceniane według skali punktowej podanej w zadaniu. Za nieprawidłowo rozwiązane zadanie lub brak rozwiązania nie stosuje się punktów ujemnych.

5. Czas trwania poszczególnych egzaminów z wiedzy jest uzależniony od liczby pytań testowych i liczby zadań sytuacyjnych i nie może przekroczyć 240 minut.

§ 12. Warunkiem zdania egzaminu z wiedzy jest uzyskanie co najmniej 60% maksymalnej liczby punktów z każdego bloku tematycznego.

§ 13. 1. Egzamin dyplomowy składa się z części pisemnej i ustnej i przeprowadza się pod nadzorem co najmniej dwóch członków Komisji stanowiących skład egzaminacyjny. Większość składu egzaminacyjnego stanowią osoby posiadające tytuł biegłego rewidenta.

2. Funkcję przewodniczącego składu egzaminacyjnego pełni przewodniczący Komisji lub wskazany przez niego członek Komisji.

3. Część pisemna egzaminu dyplomowego polega na analizie wybranych zagadnień sprawdzających umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności do badania rocznych sprawozdań finansowych oraz rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w zakresie rozpoznawania ryzyka badania, opracowywania strategii badania, wyboru i stosowania właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych, opracowywania akt badania sprawozdań finansowych, w tym dokumentacji roboczej i sprawozdania z badania, a także rozstrzygania zawodowych dylematów etycznych, posługiwania się zawodowym osądem przy rozwiązywaniu zagadnień występujących w działalności gospodarczej, oceny poprawności stosowanych zasad i procedur wewnętrznego systemu kontroli jakości w firmie audytorskiej oraz komunikowania i raportowania.

4. Część ustna egzaminu dyplomowego polega na udzieleniu odpowiedzi na 3 pytania, z których jedno dotyczy omówienia rozwiązań zaprezentowanych w części pisemnej.

5. W trakcie części ustnej egzaminu dyplomowego kandydat na biegłego rewidenta nie może korzystać z dodatkowych materiałów.

6. Odpowiedzi udzielone w ramach części pisemnej i ustnej egzaminu dyplomowego są oceniane z uwzględnieniem poprawności i spójności odpowiedzi oraz umiejętności stosowania przepisów prawa i zasad określanych w standardach wykonywania zawodu biegłego rewidenta.

7. Część pisemna egzaminu dyplomowego trwa nie dłużej niż 180 minut, część ustna nie dłużej niż 30 minut. Przerwa między częściami egzaminu dyplomowego nie jest wliczana do czasu trwania egzaminu.

8. Wynik egzaminu dyplomowego ogłasza przewodniczący składu egzaminacyjnego indywidualnie poszczególnym kandydatom na biegłych rewidentów po zakończeniu egzaminu dyplomowego.

9. Kandydatowi na biegłego rewidenta, który zdał egzamin dyplomowy, Komisja wydaje zaświadczenie zawierające informacje o spełnieniu warunków określonych w art. 4 ust. 2 pkt 5–7 ustawy.

§ 14. 1. Egzamin z prawa gospodarczego składa się z części pisemnej i ustnej i przeprowadza się pod nadzorem co najmniej dwóch członków Komisji stanowiących skład egzaminacyjny, z których jeden pełni funkcję przewodniczącego składu egzaminacyjnego.

2. Część pisemna egzaminu z prawa gospodarczego składa się z bloków tematycznych zawierających pytania testowe i zadania sytuacyjne. Przepisy § 11 ust. 3–5 oraz § 12 stosuje się odpowiednio.

3. Liczbę bloków tematycznych na egzaminie z prawa gospodarczego określa Komisja w zależności od zakresu egzaminu ustalonego na podstawie art. 5 ustawy, na podstawie dokumentów, o których mowa w § 3 ust. 3.

4. Warunkiem przystąpienia do części ustnej jest zaliczenie części pisemnej.

4a.⁶⁾ Część ustna egzaminu z prawa gospodarczego trwa nie dłużej niż 30 minut.

5. Przepisy § 13 ust. 5 i 8 stosuje się odpowiednio.

6. Niezaliczenie części ustnej jest równoznaczne z niezaliczeniem egzaminu z prawa gospodarczego.

Rozdział 4

Odwołania od wyników egzaminów oraz wgląd do prac egzaminacyjnych

§ 15. 1. Odwołanie, o którym mowa w art. 14 ust. 9 ustawy, kandydat na biegłego rewidenta wnosi w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

2. Komisja rozpatruje odwołanie w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania i niezwłocznie zawiadamia, pisemnie w postaci papierowej albo elektronicznej, kandydata na biegłego rewidenta o rozstrzygnięciu.

§ 16. 1. Na wniosek kandydata na biegłego rewidenta złożony, przy użyciu środków komunikacji elektronicznej lub osobiście, w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, Komisja udostępnia kandydatowi na biegłego rewidenta do wglądu pracę egzaminacyjną w terminie 10 dni od dnia ogłoszenia wyników egzaminu.

2. Praca egzaminacyjna jest udostępniana kandydatowi na biegłego rewidenta wyłącznie w siedzibie Komisji w obecności członka Komisji oraz pracownika Polskiej Izby Biegłych Rewidentów właściwego w sprawach postępowania kwalifikacyjnego.

3. Czas udostępniania do wglądu pracy egzaminacyjnej nie może przekraczać 45 minut.

Rozdział 5

Tryb zaliczania egzaminów

§ 17. 1. Zaliczenie kandydatom na biegłych rewidentów egzaminów z wiedzy, następuje na wniosek złożony do Komisji, zawierający imię i nazwisko, numer ewidencyjny oraz dowód uiszczenia opłaty za rozpatrzenie wniosku, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy.

2. Kandydat na biegłego rewidenta w przypadku złożenia wniosku o zaliczenie:

- 1) egzaminu z wiedzy na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy, wskazuje egzamin, o którego zaliczenie się ubiega, oraz załącza odpis lub urzędowo uwierzytelnioną kopię dyplomu potwierdzającego ukończenie studiów wyższych, a w przypadku osób będących w trakcie studiów – zaświadczenie o odbywaniu studiów, a także oryginały lub urzędowo uwierzytelnione odpisy dokumentów potwierdzających:
 - a) zaliczenie egzaminów uniwersyteckich lub równorzędnych, o których mowa w art. 15 ust. 1 ustawy,
 - b) nazwę przedmiotu lub przedmiotów i potwierdzony przez uczelnię program kształcenia lub inny dokument w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z wymaganiami z zakresu tematycznego egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym,
 - c) formę przeprowadzenia egzaminów, o zaliczenie których się ubiega;
- 2) wszystkich egzaminów z wiedzy na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy, załącza odpis lub urzędowo uwierzytelnioną kopię dyplomu potwierdzającego:
 - a) ukończenie studiów wyższych na kierunku, którego program kształcenia został zrealizowany w ramach umowy, o której mowa w art. 12 ust. 3 ustawy, lub kierunku, o którym mowa w art. 275 ustawy,
 - b) datę ukończenia studiów wyższych;

⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

- 3) egzaminu z wiedzy na podstawie art. 15 ust. 3 ustawy, wskazuje egzamin, o którego zaliczenie się ubiega, oraz załącza oryginały lub uwierzytelnione odpisy dokumentów wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumacza przysięgłego, potwierdzających zaliczenie egzaminu z wiedzy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie Unii Europejskiej, datę zdania egzaminu oraz zakres tematyczny egzaminu w ramach tego postępowania wraz z programem nauczania w zakresie niezbędnym dla stwierdzenia zgodności z wymaganiami z zakresu tematycznego egzaminów w postępowaniu kwalifikacyjnym na biegłych rewidentów, a w przypadku zakończenia tego postępowania – datę jego zakończenia;
- 4) egzaminu z prawa podatkowego, załącza oryginał lub urzędowo uwierzytelniony odpis dokumentu potwierdzającego spełnienie warunku, o którym mowa w art. 15 ust. 5 lub art. 274 ustawy.

3. Jeżeli wniosek dotyczy zagranicznych studiów wyższych, kandydat na biegłego rewidenta załącza tłumaczenia wskazanych dokumentów na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego.

§ 18. 1. Wnioski, o których mowa w § 17 ust. 2 pkt 1, 3 i 4, kandydat na biegłego rewidenta składa po uzyskaniu prawa przystąpienia do sesji egzaminacyjnej obejmującej egzamin lub egzaminy, o których zaliczenie się ubiega.

2. Komisja rozpatruje wnioski, o których mowa w § 17, w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może być wydłużony o kolejne 30 dni.

Rozdział 6

Praktyka

§ 19. W trakcie odbywania praktyki kandydat na biegłego rewidenta nabywa umiejętności wymagane do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności w zakresie:

- 1) znajomości organizacji i techniki prowadzenia ksiąg rachunkowych oraz sposobów spełniania wymagań stawianych dokumentowaniu zapisów księgowych;
- 2) ewidencji zdarzeń gospodarczych oraz sporządzania sprawozdań finansowych i deklaracji podatkowych, ubezpieczeniowych oraz innych sprawozdań i deklaracji;
- 3) posługiwania się przepisami prawa niezbędnymi w realizacji i obsłudze procesów finansowo-księgowych.

§ 20. Praktykę odbywa się w:

- 1) jednostkach prowadzących księgi rachunkowe lub
- 2) podmiotach prowadzących usługowo księgi rachunkowe dla jednostek, o których mowa w pkt 1, lub
- 3) firmach audytorskich, jeżeli prowadzą usługowo księgi rachunkowe dla jednostek, o których mowa w pkt 1.

§ 21. Praktykę odbywa się:

- 1) na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu lub
- 2) na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z podmiotem lub jednostką, o których mowa w § 20, lub
- 3) na podstawie umowy spółki, w której kandydat na biegłego rewidenta jest współnikiem, partnerem lub komplementariuszem, lub
- 4) w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez kandydata na biegłego rewidenta.

§ 22. Kandydat na biegłego rewidenta:

- 1) w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia praktyki, powiadamia pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, Komisję o miejscu, formie odbywania praktyki i dacie jej rozpoczęcia oraz przekazuje oświadczenie podmiotu lub jednostki, w której odbywa praktykę, że spełnia warunki, o których mowa w § 20;
- 2) na bieżąco powiadamia Komisję o zmianie danych, o których mowa w pkt 1.

§ 23. 1. W trakcie odbywania praktyki kandydat na biegłego rewidenta dokumentuje na bieżąco przebieg praktyki w prowadzonym przez siebie dzienniku.

2. Dane o przebiegu praktyki zawarte w dzienniku wymagają potwierdzenia przez osobę lub osoby, które praktyką kierowały lub ją nadzorowały.

§ 24. 1. Komisja stwierdza odbycie praktyki na podstawie dziennika, o którym mowa w § 23 ust. 1, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny.

2. Komisja rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony do 60 dni.

§ 25. Komisja stwierdza spełnianie warunków, o których mowa w art. 15 ust. 6 lub art. 274 ustawy, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny. Do wniosku należy załączyć oryginał lub urzędowo poświadczoną kopię dokumentu potwierdzającego spełnienie warunków umożliwiających zaliczenie praktyki. Przepis § 24 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7

Aplikacja

§ 26. 1. W trakcie odbywania aplikacji kandydat na biegłego rewidenta nabywa umiejętności wymagane do wykonywania zawodu biegłego rewidenta, w szczególności w zakresie:

- 1) rozpoznania ryzyka badania i opracowania strategii i planu badania;
- 2) wyboru i stosowania właściwych metod i technik w procesie badania sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych;
- 3) opracowywania akt badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym dokumentacji roboczej i sprawozdania z badania;
- 4) współpracy z przedstawicielami jednostek, których sprawozdania finansowe lub skonsolidowane sprawozdania finansowe podlegają badaniu przez biegłego rewidenta;
- 5) przeprowadzania kompletnego badania rocznego sprawozdania finansowego lub rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Kandydat na biegłego rewidenta, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy, w trakcie odbywania trzyletniej aplikacji, oprócz umiejętności, o których mowa w ust. 1, nabywa również umiejętności w zakresie sprawdzania prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych przez badaną jednostkę.

§ 27. 1. Aplikację odbywa się w firmach audytorskich, które:

- 1) prowadzą badania sprawozdań finansowych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych łącznie dla co najmniej 10 podmiotów lub
- 2) zatrudniają lub współpracują z co najmniej 3 biegłymi rewidentami wykonującymi zawód biegłego rewidenta.

2. Przed rozpoczęciem aplikacji kandydat na biegłego rewidenta uzyskuje zgodę podmiotu, o którym mowa w ust. 1, wyrażoną pisemnie w postaci papierowej albo elektronicznej, na odbywanie w nim aplikacji.

3. Aplikację odbywa się pod kierunkiem biegłego rewidenta wyznaczonego przez podmiot, o którym mowa w ust. 1. Pod kierunkiem jednego biegłego rewidenta nie może jednocześnie odbywać aplikacji więcej niż 5 kandydatów na biegłego rewidenta.

§ 28. Aplikację odbywa się na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu. W przypadkach uzasadnionych doświadczeniem zawodowym kandydata na biegłego rewidenta Komisja może wyrazić zgodę na odbywanie aplikacji na podstawie umowy cywilnoprawnej.

§ 29.1. Kandydat na biegłego rewidenta może przystąpić do pierwszego roku aplikacji po zaliczeniu egzaminów z wiedzy z sesji II i zdaniu co najmniej dwóch egzaminów z wiedzy z sesji III.

2. Kandydat na biegłego rewidenta może przystąpić do ostatniego roku aplikacji po zaliczeniu wszystkich egzaminów z wiedzy.

§ 30. Kandydat na biegłego rewidenta:

- 1) w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia aplikacji, powiadamia pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej, Komisję o miejscu, formie odbywania aplikacji i dacie jej rozpoczęcia;
- 2) na bieżąco powiadamia Komisję o zmianie danych, o których mowa w pkt 1.

§ 31. 1. W trakcie odbywania aplikacji kandydat na biegłego rewidenta dokumentuje na bieżąco przebieg aplikacji w dzienniku aplikacji.

2. Dane o przebiegu aplikacji zawarte w dzienniku aplikacji są przynajmniej raz na kwartał kontrolowane i potwierdzane przez biegłego rewidenta, pod kierunkiem którego odbywa się aplikacja.

§ 32. 1. Komisja stwierdza odbycie aplikacji, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony do 60 dni.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, kandydat na biegłego rewidenta załącza dziennik aplikacji wraz z opinią biegłego rewidenta, pod kierunkiem którego odbywała się aplikacja, oraz oświadczenie odbycia aplikacji wydane przez firmę audytorską, w której kandydat na biegłego rewidenta odbywał aplikację.

§ 33. W przypadku odbywania aplikacji w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej aplikacja odbyta zgodnie z zasadami obowiązującymi w tym państwie, jest traktowana jak aplikacja spełniająca warunki określone w niniejszym rozdziale.

Rozdział 8

Doświadczenie zawodowe

§ 34. 1. Spełnienie warunku, o którym mowa w art. 4 ust. 3 pkt 1 ustawy, zwanego dalej „doświadczeniem zawodowym”, kandydat na biegłego rewidenta potwierdza oświadczeniem o posiadaniu wiedzy i umiejętności w zakresie:

- 1) wymaganym dla odbycia praktyki oraz przygotowania sprawozdania finansowego, które było poddane badaniu przez biegłego rewidenta,
- 2) prawa i finansów w obszarach związanych z rachunkowością,
- 3) rewizji finansowej w zakresie nabycia umiejętności wymaganych od biegłych rewidentów

– w związku z wykonywanym zawodem, prowadzoną działalnością lub zajmowanym stanowiskiem pracy.

2. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, kandydat na biegłego rewidenta załącza:

- 1) oryginały lub urzędowo poświadczone kopie dokumentów potwierdzających posiadanie doświadczenia zawodowego na podstawie stosunku pracy w wymiarze czasu pracy nie mniejszym niż pół etatu, odpłatnej umowy cywilnoprawnej, umowy spółki lub prowadzenia własnej działalności;
- 2) zestawienie wykonanych czynności potwierdzających nabyte umiejętności, o których mowa w ust. 1;
- 3) dowód uiszczenia opłaty, o której mowa w art. 16 ust. 1 ustawy.

§ 35. Komisja, na podstawie oświadczenia i dokumentów, o których mowa w § 34 ust. 2, stwierdza posiadanie doświadczenia zawodowego, na wniosek kandydata na biegłego rewidenta, zawierający imię i nazwisko oraz numer ewidencyjny, w terminie 30 dni od dnia jego otrzymania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wymagających dokonania wyjaśnień termin ten może zostać wydłużony do 60 dni.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i przepis końcowy

§ 36. Osoby, które rozpoczęły praktykę lub aplikację przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, odbywają je zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

§ 37. 1. Przepis § 13 ust. 4 stosuje się do egzaminów dyplomowych przeprowadzanych po dniu 31 grudnia 2017 r.

2. W przypadku osób przystępujących do egzaminu dyplomowego przed dniem 1 stycznia 2018 r., część ustna egzaminu dyplomowego polega na udzieleniu odpowiedzi na 2 pytania, z czego jedno dotyczy omówienia rozwiązań zaprezentowanych w części pisemnej.

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 22 grudnia 2017 r.⁷⁾

⁷⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów (Dz. U. poz. 1611), które utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 295 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. poz. 1089).